

**НОСИЛАЦ
ПРОЈЕКТА:** МУЗИЧКА ШКОЛА „Јосиф Маринковић“

ОБЈЕКАТ: МУЗИЧКА ШКОЛА „Јосиф Маринковић“ ЗРЕЊАНИН
ТРГ СЛОБОДЕ 7

**НАЗИВ
ПРОЈЕКТА:** **ПРАВИЛА ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА**

ДАТУМ: Новембар, 2018.

МЕСТО: Зрењанин

1. ОПШТА ДОКУМЕНТАЦИЈА

1.1 Пројектни задатак

За потребе инвеститора Музичке школе „Јосиф Маринковић“ Зрењанин (у даљем тексту : Правно лице), потребно је израдити документ - **Правила заштите од пожара** за објекат Правног лица на адреси Трг Слободе 7.

Документ се израђује у складу са одредбама **Закон о заштити од пожара** (“Сл. гласник РС” бр. 111/2009 и 20/2015) и саставни је део документације која проистиче из истог Закона.

Овим документом описани су поступци за планирање, и организовање мера и радњи у циљу заштите од пожара. Циљ мера и радњи јесте спречавање избијања и ширења пожара, откривање и гашење пожара и спасавање људи и имовине.

1.2 Подаци о носиоцу пројекта

Назив предузећа	МУЗИЧКА ШКОЛА „Јосиф Маринковић“
Седиште	Зрењанин
Шифра делатности	8552
Матични број	07004303
ПИБ	100653273
Опис основне делатности	Образовање

1.3. Законски основ израде

На основу члана 57. став 1. тачка 1. Закона о основама образовања и васпитања („Службени гласник РС“, бр. 72/09 и 52/11) и чл. 35. ст. 1. тачка 1.) Статута МУЗИЧКЕ ШКОЛЕ „Јосиф Маринковић“ (дел. бр. 689/2 од 30.03.2018. и 1290 од 12.06.2018.године), а у вези члана 28. став 1. Закона о заштити од пожара (Службени гласник РС”, број 111/2009 и 20/2015) (у даљем тексту Закон), Школски одбор МУЗИЧКЕ ШКОЛЕ „Јосиф Маринковић“, доноси Правила заштите од пожара.

1.4. Релевантна законска регулатива

- ➔ Закон о заштити од пожара (“Службени гласник РС“ број 111/09 и 20/2015). Даном почетка примене овог закона престаје да важи Закон о заштити од пожара (“Службени гласник РС” број 37/88 и “Службени гласник РС” број 53/93, 67/93, 48/94 и 101/05), осим одредби чл. 74-79, који престају да важе у складу са посебним законом.
- ➔ Закон о превозу опасних материја („Службени лист СФРЈ“ број 27/90, 45/90 и „Службени лист СРЈ“ број 24/94, 28/96, 21/99, 44/99, 68/02)
- ➔ Правилник о техничким нормативима за складиштење запаљивих и опасних материја.
- ➔ („Службени лист СФРЈ“ број 16/83, 60/84)
- ➔ Правилник о техничким нормативима за стабилне посуде под притиском („Службени лист СФРЈ“ број 16/83, 60/84)
- ➔ Правилник о техничким нормативима за покретне затворене судове за компримиране, течне и под притиском растворене гасове („Службени лист СФРЈ“ број 25/83, 9/86, 21/94, 56/95)
- ➔ Класификација експлозивних гасова и пара (SRPS NS.8.003)
- ➔ Класификација материја и робе према понашању у пожару (SRPSZ.C0.005)

Правила заштите од пожара Музичка школа „Јосиф Маринковић“ Зрењанин

- ➔ Карактеристике опасних запаљивих гасова, течности и ипарљивих чврстих супстанци (SRPS Z.C0.010)
- ➔ Правилник о техничким и другим захтевима за утврђивање пожарног оптерећења и степена отпорности према пожару (“Службени гласник РС“ број 01-9623/09-4)

2. УВОД

2.1. Заштита од пожара обухвата скуп мера и радњи за планирање, финансирање, организовање, спровођење и контролу мера и радњи заштите од пожара, за спречавање избијања и ширења пожара, откривање и гашење пожара, спашавање људи и имовине, заштиту околине, утврђивање и отклањање узрока пожара, као и за пружање помоћи код отклањања последица проузрокованих пожаром.

Заштита од пожара остварује се:

- ➔ Организовањем и припремањем субјеката заштите од пожара за спровођење заштите од пожара
- ➔ Осигуравањем услова за спровођење заштите од пожара
- ➔ Подузимањем мера и радњи за заштиту и спашавање људи, материјалних добара и околине приликом избијања пожара
- ➔ Надзором над применом мера заштите од пожара

2.2. Заштита од пожара, у смислу ових Правила, представља скуп мера и радњи које МУЗИЧКА ШКОЛА „Јосиф Маринковић“ предузима ради остваривања циљева из претходног пасуса ових Правила.

2.3. Правила заштите од пожара спроводе се кроз:

1. Организацију технолошких процеса на начин да субјекат спроведе мере заштите од пожара;
2. Организовање услова за спровођење заштите од пожара;
3. Предузимање мера за поступање у случају пожара;
4. Надзор над применом свих мера заштите од пожара.

2.4. Правилима заштите од пожара обухваћени су објекти, који су у власништву или се налазе у закупу Правног лица.

2.5. Заштита од пожара организује се и спроводи непрекидно у објектима Правног лица, у складу са Законом, другим прописима и овим Правилима.

3. ОРГАНИЗАЦИЈА ТЕХНОЛОШКИХ ПРОЦЕСА

3.1. Организација радних процеса мора бити таква да ризик од избијања и ширења пожара буде отклоњен, а да у случају његовог избијања буде извршена сигурна евакуација људи и имовине и спречено његово ширење.

3.2. У школској згради и радионицама се не одвијају ризични технолошки процеси нити се врши складиштење запаљивих течности и гасова. Запаљиве течности се могу наћи само у радионицама практичне наставе, кухињи (јестиво уље) и појединим кабинетима (кабинет хемије), у мањој количини и у оригиналној амбалажи. Такође од материјала, који се могу наћи унутар школе, су папир, картон и текстилне крпе.

3.3. Највећи опасност од избијања пожара представља неисправна електрична инсталација, а опасност од брзог ширења пожара постоји у просторијама у којима је повећано пожарно оптерећење због ускладиштене веће количине запаљивог материјала, као што су архива, библиотека, радионица, и сл.

3.4. Обзиром да се ради о јавном објекту у којем се окупља већи број људи, посебну пажњу је потребно обратити на обезбеђивању услова за могућност брзе евакуације из објеката у случају пожара.

3.5. У циљу отклањања наведених опасности потребно је испоштовати мере заштите од пожара прописане Законом о заштити од пожара и одговарајућим подзаконским актима. Ове мере односе се на одржавање објекта, инсталација, средстава и опреме за гашење, а најважније су:

- 1) Приступни путеви за прилаз ватрогасних возила до објекта морају бити проходни.
- 2) Степеништа, ходници и остали евакуациони путеви унутар објеката, излази из објеката, прилази хидрантским прикључцима и апаратима за гашење пожара не смеју бити закрчени и на њима се не сме одлагати запаљив материјал.
- 3) Водити рачуна да у објекту не борави истовремено већи број људи од оног који је предвиђен пројектном документацијом.
- 4) На путевима евакуације поставити ознаке за усмеравање приликом кретања.
- 5) Запаљиве течности и гасови се могу складиштити само у за то предвиђеним просторима.
- 6) Редовно уклањати суву траву и коров из круга објеката, просторије унутар објеката одржавати у чистом и уредном стању.
- 7) Забранили пушење и употребу отвореног пламена у свим објектима и на видном месту, поставити одговарајуће ознаке упозорења и забране.
- 8) Свакодневно, визуелно, контролисати стање средстава и уређаја за гашење пожара и обезбедити редован периодични сервис ове опреме од стране овлашћеног сервиса (сервис апарата и хидрантске мреже сваких 6 месеци).
- 9) Радове на одржавању објеката, уређаја, опреме и инсталација поверавати стручним радницима, уз предузимање одговарајућих превентивних мера заштите од пожара.
- 10) Редовно вршити контролно испитивање и мерење параметара електричне и громобранске инсталације, као и контролу исправности „паник“ расвете, ако посотоји.
- 11) Замену уређаја, опреме и инсталација вршити по истеку рока њиховог трајања (осим у случајевима када се испитивањима утврди и докаже њихова функционалност), али и раније, ако се по извршеним испитивањима утврди да је дошло до промена карактеристика које утичу на функционалност и безбедност.
- 12) Замену вршити само оригиналним деловима или деловима истих карактеристика. У том циљу водити одговарајуће евиденције.

Правила заштите од пожара Музичка школа „Јосиф Маринковић“ Зрењанин

13) Ни један посао реконструкције или доградње не може се вршити без инвестиционо – техничке документације, на коју су претходно прибављене одговарајуће сагласности од надлежних органа.

14) Ако радове на одржавању, ремонту, реконструкцији, доградњи или испитивањима изводе друга предузећа, у уговор о међусобним обавезама уносе се одредбе поштовању мера заштите од пожара утврђених овим Правилима, као и одредбе о начину контроле спровођења мера и одговорности за њихово не спровођење.

15) Вршити редовно обуку и практичну проверу знања свих запослених из области заштите од пожара. Упознати раднике са превентивним мерама заштите, као и са поступцима у случају пожара (начин евакуације, места на којима се може искључити електрична енергија, гас, и сл.)

16) Упознати представнике најближе ватрогасне јединице са објектом и у сарадњи са ватрогасном јединицом извести заједничку вежбу гашења пожара.

17) Периодично разматрати стање заштите од пожара, предузимати мере за то и о томе сачињавати одговарајуће извештаје.

3.6. У случају извођења радова заваривања или резања у објекту или у његовој близини потребно је предузети мере заштите од пожара које су прописане Уредбом о мерама заштите од пожара приликом извођења радова заваривања, резања и лемљења („Службени гласник СРС“ бр. 50/79) и то:

1) Заваривање на привременим местима може се обављати само по претходно прибављеном одобрењу, издатом од стране лица које организује спровођење превентивних мера заштите од пожара.

2) Приликом заваривања под, односно простор, мора да буде очишћен од запаљивог материјала у полупречнику од 10m, од места привременог заваривања. Ако не може да се испуни овај услов, онда се запаљиви материјал мора заштити импрегрираним прекривачима, или металним параванима, или завесама и то да рубови прекривача и преклопи буду непропусни за варнице.

3) Приликом заваривања, у зони заваривања унутар 10m од места рада, сви отвори или пукотине морају да се прекрију, како би се спречио прелаз варнице у суседне просторије или да се постави завеса око места рада, чија висина не сме да буде нижа од 1,8 m.

4) Системи цевних водова, транспортних трака и слично који могу да преносе варнице до удаљених запаљивих материјала, морају да буду противпожарно заштићени у складу са важећим прописима или ван погона.

5) Заваривање у близини зидова, преграда, таваница или кровова, грађених од запаљивог материјала, може се вршити само ако су постављени ватростални штитници или паравани.

6) Приликом заваривања металних зидова, таваница, кровова цевовода и др. запаљиви материјали на другој страни морају да се уклоне. Ако се запаљиви материјал не може да уклони, онда се на супротној страни од места рада, поставља ватрогасна стража.

7) Током трајања радова заваривања, резања или лемљења, а по потреби и након њих док постоји опасност од избијања пожара, на месту заваривања, односно у објекту на коме или у коме је било место заваривања мора бити обезбеђена противпожарна стража. Под противпожарном заштитом подразумева се присуство лица стручно оспособљених за спровођење мера заштите од пожара са одговарајућом противпожарном опремом.

3.7. У објекту постоји могућност настанка пожара **класе А** (папир, картон, пластика) , **класе Б** (јестиво уље, машинско уље, бензин и остале хемикалије, које се користе у кабинету хемије) и **класе Ц** (Бутан гас и остали експериментални гасови у кабинету хемије).

У радионици практичне наставе, могу се наћи поједине запаљиве течности, као што су бензин (у малим количинама) и машинско уље. У кухињи се одлажу незапаљиве материје у горивој амбалажи, запаљиве материје у горивој и негоривој амбалажи, као што је јестиво

Правила заштите од пожара Музичка школа „Јосиф Маринковић“ Зрењанин

уље.

У кабинету хемије се налазе разне хемикалије, које су лако запаљиве, као и лако запаљиви гасови, па се према њима мора обратити посебна пажња при руковању и складиштењу. Пожари су могући услед непажљивог и несавесног руковања горивим материјама, опреми за рад као и неисправности свих уређаја; неисправности електричних уређаја и инсталација; неправилно; непоштовања прописаног технолошког поступка; непрописног одлагања амбалаже; извођење одређених радних операција на местима где то није предвиђено или услед непажљивог коришћења отворене ватре (шибице, цигарете); при коришћењу различитих извора топлоте; као и намерно изазивање пожара и друго.

3.8. У циљу утврђивања одговарајуће организације и предузимања мера потребних за успешно функционисање и спровођење заштите од пожара, Управа за ванредне ситуације Министарства унутрашњих послова, врши категоризацију објеката, делатности и земљишта према угрожености од пожара у зависности од технолошког процеса који се у њима одвија; врсте и количине материјала који се производи, прерађује или складишти; врсте материјала употребљеног за изградњу објекта; значаја и величине објекта.

4. ОРГАНИЗАЦИЈА ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА И СРЕДСТАВА ЗА ГАШЕЊЕ ПОЖАРА

4.1. Организација заштите од пожара

На основу технолошког процеса који се одвија у објектима, врсте и количине материјала који се производи, прерађује или складишти, врсте материјала употребљеног за изградњу објеката, као и значаја и величине објеката МУЗИЧКЕ ШКОЛЕ „Јосиф Маринковић“ из Зрењанина, од стране Министарства унутрашњих послова, разврстана је у „V“ (захтевни објекти) категорију угрожености од пожара.

У циљу утврђивања одговарајуће организације и предузимања мера потребних за успешно функционисање и спровођење заштите од пожара, Управа за ванредне ситуације Министарства унутрашњих послова, врши категоризацију објеката, делатности и земљишта према угрожености од пожара у зависности од технолошког процеса који се у њима одвија; врсте и количине материјала који се производи, прерађује или складишти; врсте материјала употребљеног за изградњу објекта; значаја и величине објекта.

Инспекцијским надзором није извршена категоризација објекта, на основу члана 23. Закона о заштити од пожара („Сл. Гласник РС“ бр. 111/2009 и 20/2015), а у складу са Уредбом о разврставању објекта, делатности и земљишта у категорије угрожености од пожара („Сл. гласник РС“, бр. 76/2010), утврђено је да објекат спада у „V“ категорију угрожености од пожара.

Сходно члану 24. Закона о заштити од пожара („Сл. гласник РС“ бр. 111/2009 и 20/2015), корисник објекта МУЗИЧКЕ ШКОЛЕ „Јосиф Маринковић“ из Зрењанина је разврстано у „V“ категорију угрожености од пожара, које је обавезно да организује спровођење превентивних мера заштите од пожара с потребним бројем лица стручно оспособљених за спровођење заштите од пожара.

Лице које обавља послове заштите од пожара мора да има најмање средњу стручну спрему (првенствено техничког смера) и положен одговарајући стручни испит за обављање послова заштите од пожара. Лице које први пут заснива радни однос или се први пут распоређује на послове заштите од пожара не може бити старија од 30 година.

За обављање горе наведених послова може се уговором ангажовати привредно друштво, односно друго правно лице које испуњава прописане услове и има овлашћење Министарства за обављање ових послова.

Према утврђеној категоризацији угрожености од пожара МУЗИЧКЕ ШКОЛЕ „Јосиф Маринковић“ из Зрењанина је, поред обавезе организовања спровођења превентивних мера заштите од пожара, у обавези да:

- донесе Санациони план за отклањање последица пожара, у складу са чланом 16. Закона о заштити од пожара,
- донесе Правила заштите од пожара са Планом евакуације, у складу са чланом 28. Закона о заштити од пожара
- донесе Програм основне обуке из области заштите од пожара, у складу са чланом 53. ст. 3 Закона о заштити од пожара врши основну обуку и периодичну проверу знања, у складу са чланом 53. ст. 1. и 5. Закона о заштити од пожара.

У складу са Законом о заштити од пожара, овим Правилима утврђују се обавезе, овлашћења и одговорности: Школског одбора и директора МУЗИЧКЕ ШКОЛЕ „Јосиф Маринковић“ из Зрењанина, лица задужених за организовање спровођења превентивних мера заштите од пожара свих радника школе.

У области организовања, спровођења и унапређења Заштите о пожара постоје следеће

Правила заштите од пожара Музичка школа „Јосиф Маринковић“ Зрењанин

одговорности и овлашћења:

- Школски одбор доноси Санациони план за отклање последица пожара
- Школски одбор доноси Правила заштите од пожара са Планом евакуације
- Директор утврђује потребна финансијска средства за спровођење превентивних мера заштите од пожара
- Директор разматра инспекцијске и друге налазе и предузима мере да се утврђени недостаци отклоне у датим роковима
- Директора утврђује материјалну и другу одговорност радника, због непридржавања прописаних и наложених мера заштите од пожара
- Директор је одговоран за општу организацију заштите од пожара и спровођење превентивних мера заштите од пожара, а нарочито за примену прописаних и наложених мера
- Директор периодично разматра стање заштите од пожара и предузима потребне организационе мере
- Директор одобрава потребна финансијска средства за остваривање и спровођење превентивних мера заштите од пожара и за набавку опреме, уређаја и средстава.
- Поред наведених директор као одговорно лице има друга овлашћења и одговорности утврђене Законом, овим Правилима и другим актима Школе.

Лица задужена за организовање спровођења превентивних мера заштите од пожара непосредно организују и спроводе превентивне мере заштите од пожара:

- предузимају све потребне мере заштите од пожара, у циљу заштите од пожара и другим Закономима, техничким прописима и овим Правилима;
- учествују у изради нацрта општих аката, Програма и планова заштите од пожара, програма основне обуке радника и сл;
- самостално или у сарадњи врше обуку свих запослених у вези са опасностима које им прете од пожара, начином употребе, руковања и карактеристикама апарата за гашење пожара, могућностима евакуације из објеката;
- воде рачуна о набавци, чувању и ускладиштењу средстава и опреме за гашење пожара и периодично врше контролу њихове исправности;
- дају предлоге у циљу ефикаснијег отклањања уочених недостатака и унапређења постојећег стања заштите од пожара.

Сви запослени имају обавезе утврђене Законом, овим Правилима и другим актима Школе, а нарочито:

- да предузимају, спроводе и придржавају се прописаних мера заштите од пожара;
- да буду благовремено обавештени о могућим опасностима, мерама и радњама за уклањање последица угрожавања;
- да се обучавају и оспособљавају за непосредно примењивање мера заштите од пожара;
- да у току рада и по завршетку радног времена, стално прате и контролишу рад, функционисање исправности машина, уређаја, инсталација и других средстава и да сваки квар или неисправност одмах пријаве непосредно предпостављеном, у циљу отклањања њихове неисправности;
- да пажљиво рукују са опремом и материјама (запаљиве, експлозивне, нагризајуће и друге) и да предузимају потребне и прописане мере заштите при њиховом коришћењу;
- да се старају да приступ њиховим радним местима буде слободан и могућ, како би се несметано приступило коришћењу средстава за гашење пожара и других средстава заштите;
- да непосредно учествују у гашењу пожара и угасе пожар ако је могуће, без опасности за себе и друга лица, и да о томе одмах обавесте ватрогасу јединицу.

Сви радници који су основали радни однос (на одређено време и неодређено време), као и радници других организација који по било ком основу раде или изводе радове у објектима Школе, дужни су да се у свом раду придржавају мера заштите од пожара прописаних Законом, подзаконским актима и овим Правилима, као и мера наложених од радника

Правила заштите од пожара Музичка школа „Јосиф Маринковић“ Зрењанин

овлашћених за спровођење превентивних мера заштите од пожара и инспекцијских органа. Непридржавање мера заштите од пожара представља тежу повреду радних обавеза и радне дисциплине.

На основу максимално допуштеног времена евакуације и броја људи који се могу наћи у објектима у моменту избијања пожара, пројектом су одређене ширине коридора евакуације, број степениште, пролаза и врата.

Знаци обележавања евакуационих путева означени су зеленом бојом у складу са стандардима (SRPS ISO 3864,6309,11428,7239).

5. ОПИС ОБЈЕКТА

ОБЈЕКАТ : МУЗИЧКА ШКОЛА „ЈОСИФ МАРИНКОВИЋ“

5.1 Локација

Објекат се налази на адреси Трг Слободе 7. Испред објекта налази се плато за паркирање возила. Објекат се налази у близини главне саобраћајнице. Главна саобраћајница је асфалтирана и проходна је у свим временским приликама. Обезбеђен је један главни улаз/излаз, који је намењен за ученике, запослене и станке.

Професионална Ватрогасна јединица се налази на 2,5 km удаљености од школе и налази се у Зрењанину на адреси Београдска број 13. Потребно време за долазак ватрогасне јединице, у случају настанка пожара, је од 5 до 10 min, у зависности од услова саобраћаја.

5.2 Општи опис објекта

Основна намена објекта правног лица је просветна делатност-образовање деце, а осим тога у објектима се обављају и друге делатности (административни послови и сл.) Објекти школе спадају у јавне објекте у којима се окупља већи број људи.

Настава се у највећој мери одвија у објекту школске зграде и физкултурне сале, као и у школским радионицама део наставе реализује се у дворишту другим правним субјектима.

Школска зграда је спратности По+П1+Пк. Кровна конструкција је дрвена са кровним покривачем - цреп. У питању је коси кров. Поред учионица које чине највећи број просторија, у објекту се налазе и: кабинети, библиотека, учионице, санитарни чворови и административне просторије за наставнике (зборница, канцеларије,...).

Објекат је изграђен од класичних грађевинских материјала, који су негориви и имају прописану ватроотпорност.

5.3 Опис ентеријера објекта

Унутрашња столарија је Алуминијумска, PVC и дрвена. Подови су поплочани керамичким плочицама и паркетима. Коридори евакуације су пространи и без икаквих препрека, које би ометале безбедан излаз, односно излаз у случају настанка пожара.

5.4 Инсталације

Објекат поседује електро, плинске, телефонске инсталације, као и приступ интернету. Електрични осигурачи су топливи на главном разводном орману, а аутоматски на разводним орманима. Осветљење у објекту је са класичним сијалицама и неонским цевима. Објекат школе заштићен је громобранском инсталацијом. Објекат је повезан на водоводну и канализациону мрежу. Грејање објекта је помоћу централног грејања радијаторима (отворени систем), где се као гориво за загревање користи плин. Котларница је смештена у дворишту школе.

5.6 Противпожарна заштита

Објекат је снабдевен хидрантима и противпожарним апаратима Објекат школе не поседује паник расвету.

6. ЗАШТИТА ОД ПОЖАРА У ЗАВИСНОСТИ ОД НАМЕНЕ РАДНОГ ПРОСТОРА

Пожари су могући услед непажљивог и несавесног руковања запаљивим материјама, као и услед неисправности електричних уређаја и инсталација; непоштовања технолошког поступка; непрописаног и неадекватног складиштења и остављања већих количина запаљивих течности на неодговарајућа места; услед просипања запаљивих течности при манипулацији са њима; непрописног одлагања запаљиве амбалаже; извођење одређених технолошких операција на местима где то није предвиђено или услед непажљивог коришћења отворене ватре (шибице, цигарете); при коришћењу различитих извора топлоте; при извођењу инвестиционих радова у објекту (заваривање, резање, лемљење метала и сл.) без претходно прибављеног Одобрења за извођење пожарно опасних радова и примене мера заштите од пожара, као и намерног изазивања пожара и др.

У циљу спречавања настанка и ширења пожара у овој фази организације посла, неопходно је предузимати следеће мере заштите од пожара:

- ➔ При складиштењу роба и материја строго водити рачуна да се о начину и врсти робе која се складишти и робе и материје складиштити по групама уз одговарајућа растојања између њих, тако да се омогући пролаз између група ускладиштене робе.
- ➔ Запаљиве течности складиштити у посебно у издвојеним магацинима, немешајући их са другима робама и материјама. Посебну пажњу обратити на начин складиштења запаљивих течности - уља.
- ➔ При складиштењу водити рачуна да лако запаљиви материјал буде ускладиштен у близини врата, да би се у случају евентуалне опасности могао лако евакуисати (избацили) из просторије.
- ➔ Различите врсте запаљивих течности у херметички затвореним посудама морају бити на растојању од најмање 50 cm;
- ➔ Чишћење и изbacивање отпадака из складишта мора се вршити свакодневно.
- ➔ Привремено одлагање роба и материја (пре уношења или изношења из магацина), као и остављање возила, изузетно може се дозволити, али се мора вршити тако да се не омета нормално одвијање технолошког процеса и да се не затварају и закрчују главни пролази, врата и степеништа, односно евакуациони и пожарни путеви, главни разводни ормари, хидрантски ормари, апарати за гашење пожара и слично.
- ➔ Обавезно је одржавање електричне инсталације, уређаја и опреме у исправном и функционалном стању.
- ➔ Забрањено је коришћење додатних грејних тела (кварцне, ТА пећи и сл.) у складиштима.
- ➔ Загревање магацина запаљивих материја може се вршити само топлом водом, паром ниског притиска или топлим ваздухом. Температура у магацину не сме бити већа од + 18°C;
- ➔ Електрична инсталација у објектима мора бити изведена у складу са одређеним важећим прописима о електричним постројењима на надземним местима угроженим од експлозивних смеша (у зависности од температуре класе и експлозивних група);
- ➔ Свакодневно у току смене вршити чишћење наслага прашине са свих уређаја машина и свих просторија (где нема вентилације, односно климатизације), како би се смањиле

Правила заштите од пожара Музичка школа „Јосиф Маринковић“ Зрењанин

опасности од изазваног пожара и његовог ширења.

Административни простори

Административни послови се обављају у канцеларијама. Запаљиви материјал присутан при обављању ове делатности је хартија, као и намештај од дрвета и иверице. Хартија се налази у радним столовима, регалима и орманима, архиву и другу документацију држати уредно сложену у орманима или полицама за ту намену.

Превентивне мере за заштиту од пожара у административном простору су :

- ➔ Сви пролази унутар просторија морају бити слободни;
- ➔ Отпаци од хартије и другог запаљивог материјала морају се одлагати у одговарајуће посуде;
- ➔ Пушење је у објекту школе је забрањено;
- ➔ Забранити употребу електричних решоа и других грејних тела изван простора кухиње;
- ➔ Документацију, као и сав архивски материјал одлагати и уредно сложити у одговарајућу просторију;
- ➔ У канцеларијским просторијама, архивама и другим просторијама у којима се складишти и чува папир, регистратори и сличан канцеларијски материјал, мора се обезбедити растојање ових материја од таванице и сијаличног места од најмање 60 cm, а размак од зида , као и пролази не сме бити мањи од 80 cm.

Кухиња и дневни боравак

У кухињи се одлажу незапаљиве материје у горивој амбалажи, запаљиве материје у горивој и негоривој амбалажи, као што је јестиво уље. Пожари су могући услед непажљивог и несавесног руковања горивим материјама, опреми за рад као и неисправности свих уређаја; неисправности електричних уређаја и инсталација; неправилно; непоштовања прописаног технолошког поступка; непрописног одлагања амбалаже; извођење одређених радних операција на местима где то није предвиђено или услед непажљивог коришћења отворене ватре (шибице, цигарете); при коришћењу различитих извора топлоте; као и намерно изазивање пожара и друго.

Превентивне мере за заштиту од пожара у кухињи и дневном боравком су:

- ➔ Сви пролази унутар просторије морају бити слободни;
- ➔ Замашћене крпе морају се одлагати у одговарајуће посуде;
- ➔ У случају да се проспе јестиво уље на под, одмах очистити и одмастити под;
- ➔ Строго је забрањено гасити водом течности, које су у пламену (јестиво уље на тигању, које гори);
- ➔ Свакодневно у току смене вршити чишћење наслага прашине и уља на свој опреми за рад у кухињи, како би се смањиле опасности од изазваног пожара и његовог ширења.
- ➔ Обавезно је одржавање електричне и плинске инсталације, уређаја и опреме у исправном и функционалном стању.
- ➔ Забрањено је коришћење додатних грејних тела (кварцне, ТА пећи и сл.) у кухињском простору.
- ➔ Чишћење и избацивање отпадака из кухињског простора мора се вршити свакодневно.

7. ОПШТЕ ПРЕВЕНТИВНЕ МЕРЕ ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

Да би се ризик од избијања пожара свео на најмању могућу меру потребно је испоштовати следеће опште мере:

- ➔ Радне просторије одржавати у чистом и уредном стању. Након сваке радне смене очистити радни простор;
- ➔ Отпаци од папира, картона, уља и другог запаљивог материјала морају се одлагати у одговарајуће посуде.;
- ➔ Масне крпе и друге запаљиве отпатке за време рада чувати у металним посудама с поклопцем, а ове посуде обавезно празнити сваког дана. Посебну пажњу треба обратити на коришћене крпе коришћене у хемијској лабораторији;
- ➔ Документацију као и сав архивски материјал одлагати и уредно слагати;
- ➔ Забранили пушење и употребу отворене ватре, а на видном месту, поставити одговарајуће ознаке упозорења и забране;
- ➔ На одговарајућим местима морају бити постављени знакови упозорења:

- ОПАСНОСТ ОД ИЗБИЈАЊА ПОЖАРА

- ЗАБРАНА УПОТРЕБА ОТВОРЕНЕ ВАТРЕ

- ЗАБРАНА ПУШЕЊА

Ватрогасна возила, у сваком тренутку, морају имати проходан пут до објекта правног лица; Евакуациони путеви морају бити проходни, што подразумева да није дозвољено држање материјала нити предмета који би отежали евакуацију људи и имовине:

- ➔ Путеве евакуације осигурати јасним ознакама за усмеравање приликом кретања;
- ➔ Објекат мора бити опремљен опремом и средствима за гашење пожара;
- ➔ Апарати морају бити у исправном и функционалном стању и редовно сервисирани према упутству произвођача;
- ➔ Апарати за почетно гашење пожара морају се налазити на видном месту;
- ➔ Ватрогасни апарати морају бити снабдевени контролним листићима са датумом последњег пуњења и контроле, назнаком о врсти и типу апарата, фабричким бројем и потписом лица које је обавило контролу и пуњење апарата, као и печатом;
- ➔ Прилази апаратима за гашење пожара не смеју бити закрчени;
- ➔ Вршити редован преглед броја и распореда апарата и по потреби ускладити број апарата за гашење почетних пожара с потребним распоредом;
- ➔ У непосредној близини апарата за почетно гашење пожара поставити краћа упутства за употребу истих, уз текст у коме се у, кратким цртама, описује начин поступања у случају пожара;
- ➔ Електричне инсталације, разводни ормари, опрема и уређаји морају бити изведени према важећим прописима, а послове оправке поверавати искључиво стручним особама, уз обавезно подузимање адекватних мера заштите од пожара.
- ➔ Вршити редовну контролу исправности електроинсталација и уређаја, термоенергентских постројења и уређаја, а уочене недостатке одмах отклонити;
- ➔ Преглед и мерење електричних параметара у објектима (минимално једном у три године) подразумева следеће: мерење отпора петље, мерење отпора уземљења, еквипотенција, мерење отпора изолације;
- ➔ Посебну пажњу треба посветити сигурносној заштити од преоптерећења и прекомерног загревања;
- ➔ Замену уређаја, опреме и инсталација вршити по истеку рока њиховог трајања, али и раније, ако се утврди да је дошло до промена карактеристика које утичу

Правила заштите од пожара Музичка школа „Јосиф Маринковић“ Зрењанин

на функционалност и сигурност.

- ➔ Замену вршити деловима истих карактеристика. У том циљу водити одговарајуће евиденције.
- ➔ Сви електрични апарати и уређаји морају бити уземљени а када нису у употреби и по завршетку радног времена искључени из зида утикачке кутије;
- ➔ Вршити редовна контролна испитивања и мерења параметара громобранске инсталације. Инсталације одржавати у исправном стању, а о свему водити писмену и техничку документацију;
- ➔ Испитивања вршити и после преправки, ремонта или квара;
- ➔ Након испитивања, стручни налаз;
- ➔ Редовно водити књиге евиденције о прегледима, уоченим недостацима и подузетим мерама на санацији;
- ➔ У радним просторијама запаљиве течности смеју се држати само у количинама које се могу потрошити у току једне радне смене;
- ➔ Запаљиве течности које се користе у радним просторијама држе се у затвореним металним посудама или у оригиналним амбалажама са чеповима и вентилима који се могу прописно затворити;
- ➔ Боце са гасовима под притиском у радним просторијама смеју се држати само у оноликој количини који изискује рад у једној радној смени. Обавезно осигурати стабилност боца и удаљити их од извора топлоте и места за варење и резање;
- ➔ У просторијама где су присутне запаљиве материје забрањено је: радити с отвореним пламеном, пушење, рад с алатом и уређајима који могу изазвати варницу, одлагање запаљивог материјала, држање материјала који су подложни samozапалењу;
- ➔ За сваки посао реконструкције осигурати инвестиционо - техничку документацију, на коју су претходно прибављене одговарајуће сугласности од надлежних органа;
- ➔ Приликом радова на одржавању, реконструкцији или доградњи мере заштите од пожара, утврђене овим Правилима, морају се строго поштовати;
- ➔ Разређиваче, боје и лакове који се користе приликом радова на одржавању објекта држати у одговарајућој амбалажи у количинама које се могу утрошити у току 8 сати рада;
- ➔ Приликом извођења радова, радници који изводе радове морају бити обавезно упознати и упозорени на могуће опасности за настајање и ширење пожара и на последице непридржавања упутстава за рад.

7.1 Обука запослених

Вршити редовну обуку и практичну проверу знања свих запослених из области заштите од пожара на период од три године. Упознати запослене са превентивним мерама заштите, те поступцима у случају избијања пожара.

Обучити све запослене за руковање и употребу апарата за гашење пожара, за пружање прве помоћи, самозаштити и спашавању људи;

8. ОРГАНИЗАЦИЈА ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

8.1. Категоризација објеката

У циљу утврђивања одговарајуће организације и предузимања мера потребних за успешно функционисање и спровођење заштите од пожара, Управа за ванредне ситуације Министарства унутрашњих послова, врши категоризацију објеката, делатности и земљишта према угрожености од пожара у зависности од технолошког процеса који се у њима одвија; врсте и количине материјала који се производи, прерађује или складишти; врсте материјала употребљеног за изградњу објекта; значаја и величине објекта и врсте биљног прекривача.

Инспекцијским надзором је извршена категоризација објекта, на основу члана 23. и на основу члана 7. Закона о заштити од пожара (Сл. Гласник бр. 111/2009 и 20/2015), а у складу са Уредбом о разврставању објекта, делатности и земљишта у категорије угрожености од пожара ("Службени гласник РС", бр. 76/2010), тако да објекат спада у „V“ групу, тј захтевне објекте (зграде школа - зграде за основно и средње образовање).

8.2. Обављање послова заштите од пожара

8.2.1. Лице које обавља послове заштите од пожара мора имати најмање високо образовање (првенствено техничке струке) и положен одговарајући стручни испит за обављање послова заштите од пожара. Лице које први пут заснива радни однос или се први пут распоређује на послове заштите од пожара не може бити старије од 30 година.

8.2.2. За обављање послова заштите од пожара може се уговором ангажовати привредно друштво, односно друго правно лице, које испуњава прописане услове и има овлаштење Министарства унутрашњих послова - Сектор за ванредне ситуације за обављање ових послова.

8.3. Обавезе правног лица

Правно лице има и следеће обавезе:

1. Да донесе Правила заштите од пожара, на основу члана 28. Закона о заштити од пожара,
2. Да донесе План евакуације, на основу члана 28. Закона о заштити од пожара,
3. Да донесе Програм основне обуке из области заштите од пожара, на основу члана 53. Закона о заштити од пожара.
4. Да врши темељну обуку и периодичну проверу знања запослених из области заштите од пожара, на основу члана 53. Закона о заштити од пожара.

8.4. Појединачне обавезе у правном лицу

8.4.1. Правилима о заштити од пожара утврђују се обавезе, овлашћења и одговорности:

1. Школског одбора и директора МУЗИЧКЕ ШКОЛЕ „Јосиф Маринковић“ из Зрењанина;
2. Лица задужених за организовање спровођења превентивних мера заштите од пожара;
3. Свих радника МУЗИЧКЕ ШКОЛЕ „Јосиф Маринковић“ из Зрењанина.

8.4.2. Школски одбор и директор

Школски одбор и директор, у вршењу послова заштите од пожара, имају следећа права и обавезе:

- ➔ Доносе Правила заштите од пожара са Планом евакуације;
- ➔ Утврђују потребна финансијска средства за спровођење превентивних мера заштите

Правила заштите од пожара Музичка школа „Јосиф Маринковић“ Зрењанин

- од пожара;
- Непосредно су одговорни за организовање заштите од пожара, спровођење мера заштите од пожара, а нарочито за примену прописаних и наложених мера заштите од пожара;
- Остварују увид у стање организације заштите од пожара као и степен безбедности и предузимају потребне мере у циљу унапређења заштите од пожара;
- Разматрају инспекцијске и друге налазе, извештаје и решења, предузимају мере да се утврђени недостаци отклоне у датим роковима и да се спроводе закључци;
- Разматрају и обезбеђују потребне услове за благовремено, потпуно и приступачно информисање запослених и других лица, са стањем организованости и спровођењем прописаних и наложених мера заштите људи и имовине и предузетим мерама за даље остваривање и унапређивање те заштите;
- Утврђују материјалну и другу одговорност руководиоца појединих радних јединица, као и запослених са посебним правима, овлашћењима и одговорностима, које именују, због неспровођења прописаних или наложених мера заштите људи и имовине, које су им стављене у надлежност Законом и прописима донетим на основу Закона, Правилима заштите од пожара или другим општим актима;
- Контролишу и обезбеђују примену и придржавање прописаних и наложених мера заштите од пожара. У случајевима када се уоче или констатују одређена одступања или недостаци у примени мера заштите од пожара, дужни су да одмах предузму мере у циљу отклањања уочених недостатака и неправилности;
- Старају се о благовременом доношењу Правила заштите од пожара и других аката везаних за ову област;
- Старају се о благовременој и прописној набавци средстава и опреме за гашење пожара, као и друге опреме за заштиту од пожара, њиховом наменском коришћењу и прописном одржавању;
- У случају избијања пожара, ако су на време обавештени и присутни, до доласка територијалне ватрогасне јединице, непосредно организују људство, руководе и командују акцијом гашења, евакуације и спасавања људи и имовине;
- Старају се о благовременом и потпуном информисању запослених са стањем, мерама и средствима која се предузимају на спровођењу и унапређењу заштите од пожара.
- Да одреде обавезе и задатаке из области заштите од пожара која се односе на раднике обезбеђења и раднике одржавања инсталација и опреме.

8.4.3. Референт заштите од пожара

Дужности стручног лица за непосредно организовање и спровођење превентивних мера заштите од пожара су следеће:

- Да организује и сам предузима све потребне превентивне мере са аспекта заштите од пожара;
- Да се стара у спровођењу и примени мера заштите од пожара које су утврђене Законом, другим прописима, Правилима, као и другим актима;
- Да усаглашава рад Правног лица са прописима из области заштите од пожара;
- Да учествује у изради предлога општих аката, Програма и Планова заштите од пожара, Програма основне обуке радника и сл, а после се брине о њиховој примени;
- Да, самостално или у сарадњи, врши обуку свих запослених у вези са опасностима које им прете од пожара;
- Да врши замену и повлачење дотрајалих, застарелих, неупотребљивих апарата и опреме за гашење пожара, стално у току године, а на њихова места поставља нову и савременију ПП опрему и средства;
- Да осигурава да сви запослени радници буду упознати са опасностима које им прете од пожара и експлозије на радном месту;

Правила заштите од пожара Музичка школа „Јосиф Маринковић“ Зрењанин

- Да сарађује са надлежним инспекцијским и другим органима за заштиту и спасавање Министарства унутрашњих послова;
- Да даје предлоге у циљу ефикаснијег отклањања уочених недостатака и унапређења постојећег стања заштите од пожара;
- Да се стара о потпуном и уредном вођењу свих потребних евиденција из области заштите од пожара;
- Да, најмање једном месечно, путем месечног извештаја, а по потреби и чешће, извештава директора (одговорно лице) о свим уоченим појавама, променама, недостацима и проблемима из области заштите од пожара и предлаже конкретне мере за уклањање свих уочених недостатака;
- Да дају дају предлог обавеза и задатака из области заштите од пожара која се односе на раднике обезбеђења, раднике одржавања инсталација и опреме. Да дефинише њихове свакодневне активности.
- Да врше и друге послове и задатке који доприносе унапређењу заштите од пожара;

8.4.4. Сви запослени

Запослени су основни носиоци послова и задатака заштите од пожара и имају права и дужности да учествују у спровођењу и унапређивању мера заштите људи и имовине од пожара у складу са Законом о заштити од пожара, Правилима заштите од пожара и другим општим актима.

Права и обавезе запослених су:

- Да организују заштиту свих вредности којима располажу, на начин који обезбеђује потпуну личну и имовинску сигурност људи и материјалних добара;
- Да предузимају, спроводе и придржавају се прописаних мера заштите од пожара;
- Да траже помоћ од органа, организација или лица која ту помоћ могу да им пруже, а нарочито у гашењу и спречавању ширења пожара;
- Да буду благовремено информисани о могућим опасностима, мерама и радњама за уклањање последица угрожавања;
- Да упућују предлоге и захтеве референту за заштиту од пожара у циљу отклањања недостатака који могу да угрозе здравље и живот људи или доведу до оштећења и уништења објеката;
- Да се оспособљавају и подвргну основној обуци и провери знања за непосредно примењивање мера заштите од пожара;
- Да у току рада и по завршетку радног времена стално прате и контролишу рад, функционисање и исправност опреме, уређаја, инсталација у непосредној и широј радној околини и да сваки квар и неисправност одмах пријаве надлежном органу, референту заштите од пожара, директору и непосредном руководиоцу, а у циљу отклањања њихове неисправности које могу да угрозе безбедност људи и имовине;
- Да пажљиво рукују опасним материјама (експлозивне, запаљиве, нагризајуће, отровне,...) и да предузимају потребне и прописане мере при њиховом коришћењу, складиштењу или одлагању;
- Да се старају да приступ њиховим радним местима буде слободан и могућ, како би се несметано приступило коришћењу средстава за гашење пожара и других средстава заштите у отклањању последица пожара и других опасних појава;
- Да користе лична заштитна средства и опрему на начин који је прописан општим актима;
- Да непосредно учествују у гашењу пожара и угасе га ако је то могуће без опасности по себе и друга лица, а да у противном обавесте територијалну службу ватрогасне јединице и органе Сектора за ванредне ситуације МУП-а.

8.5. Одговорност запослених у случају непридржавања прописаних мера

Непридржавање мера заштите од пожара утврђених Правилима заштите од пожара представља тежу повреду радних обавеза и радне дисциплине.

Одредбе Правила заштите од пожара обавезне су и примењују се за све запослене који су засновали радни однос (на одређено или неодређено време), као и на запослене других органа и организација који по било ком основу раде или изводе радове у Правном лицу.

8.6. Опште мере и поступци у случају пожара

У моменту уочавања ватре или дима, запослени који је приметио пожар, мора да уради следеће:

- ▲ Гласно виче »Пожар« и приступа његовом гашењу апаратима за гашење пожара који му стоје на располагању или опремом из унутрашњих зидних хидраната,
- ▲ У моменту пријема упозорења о настанку пожара, запослени су дужни да одмах прекину посао на сигуран и безбедан начин и што брже оду на место пожара, узимајући уз пут ручне апарате за гашење пожара који су ту налазе,
- ▲ Запослени који немају ручне апарате за гашење пожара, уклањају све предмете и материјале који би се могли запалити, како би спречили ширење пожара,
- ▲ Пре доласка ватрогасне јединице, када је њена помоћ неопходна, потребно је искључити електричну енергију на главном разводном ормару.

9. ПОСТУПАК У СЛУЧАЈУ ИЗБИЈАЊА ПОЖАРА

Пожар може настати у радно време и ван радног времена.

Ако настане у радно време обично је на време откривен па се може приступити његовој локализацији и елиминацији. Најближи запослени су дужни да приступе локализацији пожара приручним средствима и ПП апаратима и то пре свега на начин без опасности по себе, те присутна лица у непосредној околини. При томе су у обавези да обавесте територијалну ватрогасну јединицу, управу, органе МУП-а и референта заштите од пожара.

Ако је пожар касно уочен и не може се угасити приручним средствима, ПП апаратима, хидрантима, одмах се упућује позив територијалној ватрогасној јединици, органима МУП-а, референту заштите од пожара.

Приликом позива ватрогасне јединице запослени оставља следеће податке:

- ➔ Назив установе;
- ➔ Локацију установе (улица и број);
- ➔ Врста објекта и материјал који гори;
- ➔ Фронт горења и површину пожара;
- ➔ Постоји ли опасност по људе и околне објекте;
- ➔ Које материје горе и постоји ли опасност од тровања и експлозија;
- ➔ Број телефона са ког је позвана ватрогасна јединица;
- ➔ До доласка ватрогасне јединице, директор или руководиоци радних јединица организују људство према унапред направљеном Плану заштите од пожара, издају задатке и руководе акцијом гашења, евакуације, спасавања људи и изношењем материјалних добара из пожаром захваћених објеката.

Пре почетка гашења мора се искључити напајање објекта електричном енергијом, јер се водом не смеју гасити каблови и уређаји под напоном. Уколико се гаси водом, примењује се пуни млаз или распршени млаз, измаглица, у зависности колико се близу може прићи пожару. Људство се не сме кретати поред каблова и уређаја који електризирају.

По доласку територијалне ватрогасне јединице на место догађаја, референт заштите од пожара, запослени и целокупна управа, стављају се на располагање командиру ватрогасне јединице, који преузима даље мере гашења и спасавања и извршавају његова наређења.

Запослени и референт заштите од пожара дужни су да у циљу лакше и брже локализације и елиминације пожара, командиру дају корисне информације које обухватају:

1. У ком делу је избио пожар;
2. Какав материјал гори;
3. У ком делу је ватра прво примећена, како се ширила и у ком правцу;
4. Да ли у објекту под пожаром постоје експлозивне и запаљиве материје и које ако их има;
5. Да ли унутар објекта има повређених и неевакуисаних људи;
6. Где су евакуациони путеви;
7. Распоред и локацију спољашњих и унутрашњих хидраната.

Ако пожар угрожава људске животе, главне снаге се концентришу на њихово спасавање уз паралелну локализацију пожара.

У циљу успешнијег руковођења акцијом гашења пожара, командир може:

- ▲ Да забрани приступ и удаљи лица која су у близини пожара;
- ▲ Да забрани саобраћај поред места пожара уколико оцени да ће акција гашења бити брже спроведена, или ако постоји опасност по лица која се ту крећу;
- ▲ Да нареди евакуацију лица и предмета из суседних објеката који су угрожени пожаром,

Правила заштите од пожара Музичка школа „Јосиф Маринковић“ Зрењанин

као и евакуацију технике, папира од важности и других материјалних добара која би могла бити уништена ватром;

- ▲ Да нареди прекид довода ел. енергије или пропан-бутан гаса, ако то захтевају потребе гашења пожара;
- ▲ Да предузима и друге мере, које ће по његовој оцени бити од користи при гашењу пожара и што мањем уништавању имовине.

У случају избијања пожара већих размера, елементарних непогода, експлозија, којима се могу угрозити људски животи, материјална добра, или животна околина, сви запослени су дужни да раде на спасавању унесрећених и имовине, без обзира на радно време, радно место и квалификацију.

По завршетку интервенције референт заштите од пожара је дужан да сачини извештај о току и резултатима ватрогасне интервенције и да га проследи директору.

Извештај се пише у два примерка од којих један задржава референт заштите од пожара.

10. ТЕХНИЧКА ОПРЕМА И СРЕДСТВА ЗА ОТКРИВАЊЕ, ЈАВЉАЊЕ И ГАШЕЊЕ ПОЖАРА

За успешно извршавање послова и задатака на заштити људства и имовине од пожара, као и његово гашење, Правилима заштите од пожара у складу са решењем надлежног органа прописују се минимална средства и опрема за заштиту од пожара, а све на основу намене, величине и карактеристика објеката као и технолошких процеса који се у њима одвијају.

У техничку опрему за заштиту од пожара спадају справе и опрема за гашење, спасавање, откривање пожара, узбуњивање и јављање ПП центри, санитарска опрема, др.

10.1. Објекат правног лица снабдевен је апаратима за гашење почетних пожара.

10.2. На основу намене, величине и карактеристика објеката као и технолошких процеса који се у њима одвијају за заштиту објеката од пожара предвиђена су следећа средства и опрема:

- Апарати за гашење пожара

10.3. Објекат је опремљени апаратима типа “S” за почетно гашење гашење пожара. Објекат има довољан број апарата за гашење почетних пожара.

10.4 Стање средстава и опреме за гашење пожара мора се свакодневно визуално контролисати. Мора се осигурати периодични преглед и испитивање средстава и опреме за гашење пожара од стране овлашћеног сервиса: апарати за гашење пожара - сваких 6 месеци,.

10.5. Апарати за гашење пожара морају бити распоређени по објект и радним просторијама, на одређеним и обележеним местима. На простору где је одложен материјал или опрема.

10.6. Уређаји и опрема за заштиту од пожара могу се користити искључиво за гашење пожара, спасавање и извођење вежби. Забрањено је свако ненаменско кориштење уређаја, опреме и средстава за гашење пожара.

10.7 Начин активирања и руковања средствима за гашење пожара

Из групе апарата за гашење сувим прахом, предвиђени су преносни и превозни апарати за почетно гашење пожара типа “S”, који су усаглашени са српским стандардом SRPS Z C2 035 и SRPS Z C2 135.

Начин употребе ручних преносних апарата тип "S":

- 1.Донети апарат до места пожара;
- 2.Извући осигурач из лежишта;
- 3.Откачити цево са млазницом;
- 4.Притиснути ручицу до краја и пустити је;
- 5.Причекати 3-5 s;
- 6.Уперити млазницу према пожару;
- 7.Поново притиснути полуку и држати је док се пожар не угаси - док се пуњење апарата не потроши.

Начин употребе ручних преносних апарата тип "S" (са затварачем на млазници):

- 1.Донети апарат до места пожара;
- 2.Извући осигурач из лежишта;
- 3.Откачити цево са млазницом;

Правила заштите од пожара Музичка школа „Јосиф Маринковић“ Зрењанин

- 4.Притиснути ручицу до краја и пустити је;
- 5.Причекати 3-5 s;
- 6.Уперити млазницу према пожару;
- 7.Притиснути ручицу на млазници и држати је док се пожар не угаси - док се пуњење апарата не потроши

Начин употребе ручних преносних апарата тип "S-A":

- 1.Донети апарат до места пожара;
- 2.Извући осигурач из лежишта;
- 3.Откачити црево са млазницом;
- 4.Уперити млазницу према пожару;
- 5.Поново притиснути полугу и држати је док се пожар не угаси - док се пуњење апарата не испразни

Начин употребе ручних преносних апарата тип "CO₂" (с вентилом):

- 1.Донети апарат до места пожара;
- 2.Извући осигурач из лежишта;
- 3.Откачити црево са млазницом;
- 4.Одвити точак вентила до краја улево и уперити млазницу према пожару.

Начин употребе ручних преносних апарата тип "CO₂" (с полугом):

- 1.Донети апарат до места пожара;
- 2.Извући осигурач из лежишта;
- 3.Откачити црево са млазницом;
- 4.Уперити млазницу према пожару;
- 5.Притиснути полугу;
- 6.Држати апарат усправно;
- 7.Гасити пожар млазницом

Начин употребе зидног хидранта:

- 1.Скинути пломбу са врата ормарића;
- 2.Отворити врата ормарића;
- 3.Спојити ватрогасно црево са спојницом на глави вентила (ако није спојено);
- 4.Спојити млазницу са спојницом ватрогасног црева (ако није спојено);
- 5.Прихватити млазницу; одврнути точак вентила у лево до краја;
- 6.Млазницу (млаз воде) усмерити ка пожару;
- 7.По гашењу пожара, заврнути точак у десно до краја (затворити вентил);

Начин употребе надземног хидранта:

- 1.Узети црево;
- 2.Развући црево и прикључити са излазним отвором на хидранту;
- 3.Кључем отворити вентил хидранта;
- 4.Гасити пожар млазницом;

10.8. Процена пожарне угрожености

На основу процене угрожености објеката, са становишта заштите од пожара, односно физичко-хемијских особина материјала који се користе у свим пословним сегментима Друштва, могући су пожари класе "А" и пожари на електричним инсталацијама. Класификација могућих пожара извршена је према стандарду SRPS Z C2 003 (Сл. Лист СФРЈ бр. 31/79) тј. коригована са SRPS ISO 3941/94.

Пожари класе "А" су пожари чврстих материјала са стварањем жара при сагоревању (дрво,

Правила заштите од пожара Музичка школа „Јосиф Маринковић“ Зрењанин

папир, поливинил хлорид, текстил,...). На основу очекиване “А” класе пожара, предвиђена су одговарајућа средства за гашење пожара и то: преносни или превозни апарати за почетно гашење пожара типа S као и вода из унутрашње хидрантске мреже.

Пожари на електричним инсталацијама (разводним електричним ормарима и другим електричним уређајима) су по овом стандарду третирани као посебна класа пожара „Е“. Приликом искључења електричне енергије, сврставају се у друге припадајуће категорије пожара. На основу очекиване класе пожара, предвиђена су одговарајућа средства за гашење пожара и то: преносни апарати за почетно гашење пожара типа S.

Највеће опасности унутар објеката представљају места где има највише складиштеног запаљивог материјала – хартије и места где се користе уређаји за загревање објеката на електричну енергију. Исто тако, потенцијалну пожарну опасност предствља људски фактор.

11. ПЛАН ЕВАКУАЦИЈЕ

11.1. Дефинисање појмова у вези са евакуацијом

Евакуација подразумева удаљавање особа од угроженог места до сигурног места. Сигурно место је место удаљено најмање 50 m од излаза из објекта на улици или у пространом дворишту.

Параметри који карактеришу евакуацију су:

- ◆ Полазно место (PM), на коме се затиче особа у тренутку сазнања да је дошло до пожара;
- ◆ Први излаз (PI), је излаз из просторије ка ходнику;
- ◆ Коридор евакуације (KE), су простори ходника, степеништа и сл.;
- ◆ Примарни коридор евакуације (PK), је коридор који се користи за нормално кретање у објекту;
- ◆ Етажни излаз (EI), су врата на излазу из ходника, отпорна према пожару, ка тампон простору степеништа, комуникацијама;
- ◆ Крајњи излаз (KI), је излаз из објекта у спољни простор;
- ◆ Брзина евакуације (Ve), је пројектована вредност брзине кретања човека кроз коридор евакуације;
- ◆ Време евакуације (Te), је време од почетка евакуације до сигурног места за евакуацију.
- ◆ Специфична пропусна моћ (SPM), је број људи који могу проћи пролаз или излаз одређене ширине у току једног минута.

Етапе евакуације су:

- ◆ I етапа - од PM до PI
- ◆ II етапа - од PI до EI
- ◆ III етапа - од EI до KI
- ◆ IV етапа - од KI до сигурног места

Дозвољена времена и брзине при евакуацији су:

- ◆ Време припреме за евакуацију, је максимално 5 min за објекте школе и то је време од тренутка сазнања о настанку пожара до напуштања просторије боравка;
- ◆ Кретање особа у I етапи - максимално 30 s – T1
- ◆ Кретање особа у II етапи - максимално 60 s – T2
- ◆ Кретање особа у III етапи - максимално 3 min – T3
- ◆ Брзина неометаног кретања по равном поду $V_0 = 1,5 \text{ m / s}$
- ◆ Брзина кретања низ степениште се коригује коефицијентом $U = 0,8$
- ◆ За наилазак на врата отвора мањег од 1,0 m додаје се 3 s на сваких 10 особа
- ◆ За наилазак на степениште додаје се 2 s сваких 10 особа
- ◆ За скретање под углом већим од 60 степени додаје се 5 s на сваких 10 особа

11.2. Примењене мере заштите за евакуационе путеве

11.2.1. Обзиром на намену и величину просторија у објектима предмет анализе евакуације јесу све просторије у објекту Правног лица у којима, по било ком основу, бораве запослени или друга лица.

Поступак евакуације је планиран путевима и излазима који су, као и остали елементи од важности за евакуацију, дати на скицама у Прилогу 1. План евакуације мора бити истакнут

Правила заштите од пожара Музичка школа „Јосиф Маринковић“ Зрењанин

на видном месту у објекту.

О ученим променама стања или недостацима на евакуационим путевима и излазима одмах се извештава лице задужено за организацију противпожарне заштите, које мора организовати њихово брзо отклањање и довођење у исправно стање.

11.2.2. На знак узбуњивања о изненадном догађају или код наступа изненадног догађаја сви запослени / присутни, дужни су да се евакуишу према одредбама Плана, односно, према упутствима особа задужених за руковођење акцијом евакуације.

У свакој смени формирати екипу за вршење евакуације следећег састава:

- ◆ Вођа екипе,
- ◆ Заменик руководиоца,
- ◆ Чланови екипе.

11.2.3. Евиденција о саставу екипе за евакуацију у случају пожара, води се на посебним листовима (Прилог 2).

Посебне опасности приликом евакуације уносе се у Прилог 2, а односе се првенствено на:

1. Недостатке везане за евакуацијске путеве и излазе;
2. Број особа које се евакуирају;
3. Опасности из окружења евакуацијских путова и излаза (суседне просторије инсталације и сл..).

11.2.4. Начин извођења евакуације:

Евакуација од места у објекту где се особа затекла у случају узбуњивања, обавља се у принципу пролазима и ходницима до излаза (спољних врата).

Један од чланова екипе за евакуацију, дужан је да хитно обиђе сва спољна врата и при томе провери да ли су све особе у могућности да се евакуишу и да ли су обавештени о новонасталом догађају.

У случају да је излаз блокиран особа задужена за спровођење евакуације, без панике упућује особе на други излаз. У случају да други излаз не постоји или је такође блокиран, евакуација се обавља кроз прозоре. Након изласка из објекта особе се упућују ка одређеним зборним местима, где ће од руководиоца евакуације и спашавања добити даљња упутства.

11.2.5. Сваки руководиоца је у фази припреме евакуације дужан да:

- Окупи запослене
- Упозна запослене с појавом изненадног догађаја, преузме мере за уклањање панике
- Изда кратка и јасна наређења за евакуацију запослених усмеравајући их на тачно одређени пролаз и на одређено место за окупљање
- Изда кратка и јасна наређења запосленима који су чланови екипе за евакуацију и спашавање;
- Усмери запослене да се према излазима крећу у реду на тих и брз начин; трчање строго забранити
- Организује помоћ при изласку повређенима тако да им помажу остали запослени,
- Провери јесу ли сви напустили објекте;

11.2.6. Остали запослени на знак узбуњивања о изненадном догађају морају: Према распореду и утврђеним задацима и увежбаним улогама приликом вежби евакуација и спашавања приступе својим задацима у насталој удесној ситуацији;

- ◆ Упућују присутне према најближем излазу за евакуацију из објекта;
- ◆ Помогну при излазу повређенима;

Правила заштите од пожара Музичка школа „Јосиф Маринковић“ Зрењанин

- ◆ Својим понашањем делују тако да се не ствара паника;
- ◆ Искључити из рада опрему и уређаје којима рукују и искључе потребне инсталације;
- ◆ Током евакуације извршавати наредбе особа задужених за руковање евакуацијом;
- ◆ Након изласка из објекта оду на одређено зборно место;

11.2.7. Руководиоци евакуације и спашавања дужни су за време евакуације да:

- ◆ Надзиру и координирају акције у циљу евакуације;
- ◆ У складу са развојем догађаја током евакуације, издају наређења појединим запосленим за предузимање посебних мера у вези с насталим променама;
- ◆ Предузимају додатне мере посебно у случајевима када евакуације није у целости изведена;

11.2.8. Поступци након извршене евакуације

Након проведене евакуације и окупљања запосленика на зборним мјестима, руководитељи евакуације и спашавања, процјењују ситуацију унутар које:

- ◆ Утврђују јесу ли сви запослени и посетиоци напустили објекте
- ◆ Одређују радње, које треба предузети ради провођења акције спашавања особа које су блокиране у деловима објекта
- ◆ Отпуштају кућама преостале особе које не могу учествовати у даљим акцијама.

11.2.9. Начин извођења спашавања

У случајевима када акција евакуације угрожених лица није спроведена у целости, приступа се акцији спашавања преосталих особа. У овој акцији учествују припадници професионалне ватрогасно-спасилачке јединице у сарадњи са запосленима које су одредили руководиоци евакуације и спашавања.

Припадницима професионалног састава ватрогасаца спасилаца потребно је дати следеће информације:

- ◆ Колико особа је угрожено
- ◆ Где се угрожене особе налазе
- ◆ Психо-физичко стање угрожених
- ◆ Могући начин приласка месту где се налазе угрожени

Ове информације припремају руководиоци акције спашавања и евакуације. Акција спашавања почиње и пре доласка професионалне јединице, након чега руковођење акцијом преузима командант ватрогасне јединице.

11.2.10. Спашавање у случају пожара

Пре почетка акције гашења пожара почиње спашавање угрожених особа. До доласка професионалне јединице, која се обавезно позива, руководиоци акција евакуације и спашавања одређују начин спашавања особа у случају пожара.

У случају пожара који отежава акцију спашавања угрожених, потребно је:

- Искључити инсталације које представљају опасност у току пожара (гасне инсталације, електричне инсталације ...)
- Упоредо с акцијом спашавања спроводити и акцију гашења пожара.
- Приликом напуштања угрожене просторије затворити врата и прозоре.
- Отворити врата и прозоре на евакуацијским пролазима, како би се одвели дим и прекомерна топлота.

Правила заштите од пожара Музичка школа „Јосиф Маринковић“ Зрењанин

11.2.11. Спашавање из рушевина

Претраживање рушевина и спашавање затрпаних особа обављају руководиоци евакуације и спашавања, пружајући адекватну помоћ припадницима професионалне јединице. У акцију се укључују и запослени које одреде руководиоци.

Приликом акције спашавања мора се поступати крајње опрезно како се не би угрозили додатни животи, или како не би дошло до нових повреда већ повређених особа.

11.2.12. Зборна места евакуисаних особа

Сви запослени након изласка из објеката, у случају изненадних догађаја, морају се окупити на унапред одређеним зборним местима која су одређена за окупљање на отвореном простору. На зборно место се не долази у случајевима догађаја попут олујног ветра, града и ширења облака опасних материја у спољном простору. У тим случајевима се остаје у објекту и поступа по наређењима руководиоца акција евакуације и спашавања.

Након окупљања на зборном месту запослени:

- ◆ Мирно чекају даљња наређења и упутства
- ◆ Не смеју се самовољно разилазити
- ◆ Не смеју се, без одобрења, враћати у објекте

На зборном месту руководиоци евакуације требају да:

- ◆ Утврде да ли су сви запослени и остали присутни напустили објекте
- ◆ У случају да утврде да неки запослени или посетиоци нису успешно напустили објекат приступе акцији спашавања, а у сарадњи с припадницима професионалне јединице, организују пружање прве помоћи

11.2.13. Начин обуке запослених за евакуацију и спашавање

Цела обука може се поделити у 4 дела:

- ◆ Оспособљавање руководиоца
- ◆ Упознавање свих запослених с поступцима евакуације и спашавања
- ◆ Упознавање запослених са распоредом хидраната и апарата за гашење пожара
- ◆ Спровођење практичних вежби евакуације и спашавања
- ◆ Да би се акције евакуације и спашавања успешно извршиле радници се морају оспособљавати по посебном програму. При томе морају се узимати у обзир психо-физичке и здравствене способности запослених.
- ◆ Директор је дужан осигурати практичне вежбе евакуације и спашавања, а у сарадњи с руководиоцима евакуације и спашавања. О свим овим плановима и акцијама треба бити обавештена и професионална јединица ватрогасаца - спасилаца.

11.2.14. Постављање знакова за евакуацију

Знакови се морају поставити тако да буду разумљиви, без недоумица и да они сами не представљају опасност.

Знакови се не смеју постављати на покретним предметима, или близу покретних као што су врата и прозори који када се померају могу заклонити знак, осим када је то немогуће. Када престану разлози због којих је неки знак постављен он се мора или уклонити или прекрити непрозирном тканином.

Знаци морају бити видљиви ноћу и при неповољним временским условима. На путевима за евакуацију треба поставити знакове за евакуацију који ће означити смер напуштања особе из објекта у слободан простор.

Знакове постављати у висини очију, а на излазима изнад врата.

Правила заштите од пожара Музичка школа „Јосиф Маринковић“ Зрењанин

11.2.15. Постављање и локација табли за евакуацију

Планове евакуације треба поставити тако да су уочљиви. На плочи се мора означити место на коме је табла постављена, а поставља се тако да се лако може одредити страна на којој се налази излаз.

На конкретним таблама обележити места на којима се налазе апарати за гашење почетних пожара, као и распоред хидраната.

Поред ових табли осигурати табле са кратким упутством за понашање у случају пожара, као и са упутствима за активирање и кориштење апарата за гашење пожара, као и хидраната.

11.3. Анализа евакуације по објекту

11.3.1 Правци евакуације

Правци евакуације се протежу кроз дугачке ходнике, степеништа и коридоре. Како за време рада увек има запослених, они у случају пожара приступају евакуацији присутних посетилаца. Остали запослени, који се у време пожара налазе по просторијама унутар објекта, процењују да ли је неопходно евакуисати се кроз излаз који води ка платоу или је потребно укључити се у процедуру евакуације присутних лица из објекта. Сви присутни, без обзира на врата евакуације, окупљају се на платоу испред објекта, на удаљености од 50 m. Зборно место је на удаљености од око 50 m од излаза.

11.3.2 Прорачун евакуације

Евакуација се може анализирати за учионицу на другом спрату, као најдужи пут евакуације. У односу на капацитет школе, може се очекивати истовремено присуство 250 лица. Како се евакуација врши из јединствене просторије поласком од ПМ лице се креће по просторији, између столова по путањи која је обележена стрелицама, све до ПИ. Од ПИ до ЕИ иде праволинијском путањом, потом од ЕИ до КИ са два скретања. Од КИ до БМ (плато испред школе) се врши праволинијском путањом до зборног места.

Прорачун се ради за број од 250 лица, који се могу наћи у објекту школе, по најдужем путу евакуације укупне дужине 97 m, у случају када сва лица сливају у један правац евакуације (према главном излазу из објекта).

Потребно време за евакуацију је:

$$T_e = T_p + T_1 + T_2 + T_3 + T_4$$

$$T_e = 300 + 30 + 60 + 180 = 570 \text{ s} = 9 \text{ min } 30 \text{ s}$$

Дужине путева евакуације су:

L ₁ - од РМ до РИ	5 m (максимално 5 лица)
L ₂ - од РИ до ЕИ	12 m (максимално 60 лица)
L ₃ - од ЕИ до КИ	30 m (максимално 160 лица)
L ₄ - до безбедног места	50 m (максимално 250 лица)

Време евакуације по етапама:

За време припреме се усваја $T_p = 300 \text{ s}$

I етапа $T_1 = L_1 / V_0 = 5 / 1,5 = 3,33 = 13,33 \text{ s}$

II етапа $T_2 = L_2 / V_0 = 12 / 1,5 = 8 \text{ s}$

III етапа $T_3 = L_3 / V_0 = 30 / 0,8 = 37,5 \text{ s}$

Правила заштите од пожара Музичка школа „Јосиф Маринковић“ Зрењанин

IV етапа $T_4 = L_4 / V_0 = 50 / 1,5 = 33,33 \text{ s}$

Приликом кретања свако лице мора направити промену правца кретања већу од 60 степени, а излазна врата нису ужа су од 1 m. Због ових чињеница на време евакуације додаје се додатно време потребно за евакуацију.

$$T_e = 300 + 13,33 + 8 + 37,5 + 33,33 = 392,16 \text{ s} \gg 6 \text{ min i } 32 \text{ s}$$

Закључак

Максимално време евакуације из најудаљенијег дела учионице у поткровљу до зборног места је 6 min и 36 s, што је мање од потребног времена за евакуацију од 9 min и 30 s.

12. НАЧИН ОСПОСОБЉАВАЊА ЗАПОСЛЕНИХ

12.1. Сходно обавезама из Закона о заштити од пожара, а према посебно утврђеном Програму основне обуке радника из области заштите од пожара, у потребно је извршити обуку свих запослених из области заштите од пожара. Осим тога, сваке треће године потребно је спровести поступак провере знања радника из области заштите од пожара.

12.2. Обуку и практичну проверу знања врши лице задужено за спровођење превентивних мера заштите од пожара или правна особа којима су ови послови уговором поверени.

12.3. У циљу боље обучености и увежбаности радника за провођење одређених превентивних мера заштите од пожара, евентуалне акције гашења пожара и евакуације и спашавања људи и имовине угрожених пожаром, обуку и практичну проверу знања потребно је извршити са посебним акцентом на:

- ◆ Упознавање са опасностима од пожара и експлозија на радном месту и у објекту,
- ◆ Конкретне мере заштите од пожара утврђене законима, прописима донетим на темељу Закона, техничким нормативима и овим Правилима, које се морају спроводити на радном месту иу непосредној околини,
- ◆ Упознавање са свом расположивом опремом, уређајима и средствима за гашење пожара, као и са начином њиховог кориштења,
- ◆ Поступке у случају пожара и дужности запослених,
- ◆ Поступком ефикасне евакуације угрожених особа и имовине из објекта .
- ◆ Конкретну разраду одређених тактичких претпоставки могућих пожара, уз практично руковање свом расположивом опремом, уређајима и средствима за гашење пожара.

12.4. Увежбавање спровођења евакуације обавезно је за све запослене и мора се вршити приликом сваке обуке и практичне провере знања радника из области заштите од пожара - најмање једном у три године.

12.5. Послове организовања обуке и увежбавања запослених, а посебно оних с утврђеним задужењима код спровођења евакуације, обавља на прописани начин лице задужено за спровођење превентивних мера заштите од пожара.

12.6. У свакој смени се формира екипа за вршење евакуације следећег састава:

- ◆ Руководиоц екипе,
- ◆ Заменик руководиоца,
- ◆ Чланови екипе.

12.7. Евиденција о саставу екипе води се на посебним листовима (Прилог 2). Посебне опасности приликом евакуације уносе се у Прилог 2, а односе се првенствено на:

- ◆ Недостатке везане за евакуационе путеве и излазе;
- ◆ Број особа које се евакуишу;
- ◆ Опасности из окружења евакуационих путева и излаза (суседне просторије инсталације и сл..).

12.8. Процес евакуације контролишу и воде:

- ◆ Директор (или заменик директора)
- ◆ Референт заштите од пожара

12.9. При разради одређених тактичких задатака гашења пожара, остварити и садејство са ватрогасном јединицом Зрењанин.

13. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

- ➔ Лица задужена за спровеђење превентивних мера заштите од пожара прате садржај и одредбе ових Правила и предлажу потребне измене или допуне које осигуравају њихову примену.
- ➔ Ова Правила чувају се у Архиви **МУЗИЧКЕ ШКОЛЕ „Јосиф Маринковић“** из Зрењанина. Ова Правила ступају на снагу даном доношења.

У Зрењанину 19.11.2018. године

М.П.

*Председник школског одбора-Бранко
Барнић*

Ова Правила су објављена на огласној табли Школе дана 19.11.2018. године

Секретар школе: _____

ПРИЛОГ 1. ПЛАНОВИ ЕВАКУАЦИЈЕ

ПРИЛОГ 2. ЕВИДЕНЦИЈА О САСТАВУ ЕКИПЕ ЗА ЕВАКУАЦИЈУ У СЛУЧАЈУ ПОЖАРА И НЕДОСТАЦИ У ВЕЗИ СА ПЛАНИРАЊЕМ ЕВАКУАЦИЈЕ

ЕКИПА ЗА ЕВАКУАЦИЈУ

РУКОВОДИЛАЦ ЕКИПЕ

АНДРЕЈ БУЛОВАН
(ИМЕ И ПРЕЗИМЕ)

_____ (ПОТПИС)

ЗАМЕНИК РУКОВОДИОЦА ЕКИПЕ

ЕЛЕОНОРА ДАБИЋ
(ИМЕ И ПРЕЗИМЕ)

_____ (ПОТПИС)

ЧЛАНОВИ

ЈОВАНА ЦВИЈЕТИНОВИЋ
(ИМЕ И ПРЕЗИМЕ)

_____ (ПОТПИС)

АЛЕКСАНДРА МИЛОСАВЉЕВИЋ ВРЕБАЛОВ
(ИМЕ И ПРЕЗИМЕ)

_____ (ПОТПИС)

ИНА КЕКЕЊ
(ИМЕ И ПРЕЗИМЕ)

_____ (ПОТПИС)

ПОСЕБНЕ ОПАСНОСТИ ПРИЛИКОМ ЕВАКУАЦИЈЕ

<i>Недостаци везани за евакуацијске путеве и излазе</i>	<i>Број особа које се евакуирају</i>	<i>Опасности из окружења евакуацијских путева и излаза</i>

М.П.

_____ *Председник школског одбора-
Бранко Барнић*

ПРИЛОГ 3. УПУСТВА ЗА ПОСТУПАЊЕ У СЛУЧАЈУ ПОЖАРА

1. Након дојаве акцидентне ситуације, ако се установи да дојава није лажна, врши се узбуњивање запослених/запослених.

2. Запослени који је уочио пожар, ако је пожар почетн, приступа његовој локализацији приручним средствима, преносним апаратима за почетно гашење пожара типа S или CO₂, или унутрашњим зидним хидрантима, уз претходно искључивање електричног напајања преко главног прекидача у Р.О. или хаваријских прекидача (печурке).

3. Ако је запослени приметио пожар у закаснелој (разбукталој) фази, обавештава надлежне органе Сектора за ванредне ситуације о насталом пожару путем бројева телефона 193 или 112.

4. Пре доласка територијалне ватрогасне јединице и отпочињавања гашења пожара **искључити електрично напајање унутар објекта** преко главног прекидача на главном електро разводном ормару. **Искључење електричног напајања врше запослени одређени посебном Одлуком извршног руководиоца.**

5. **Искључити довод пропан-бутан гаса на главном вентилу (ПП-славини)** код продајног дела магацина. **Искључење довода гаса врше запослени одређени посебном Одлуком извршног руководиоца.**

6. Одредити носиоце евакуације и извршити припреме за евакуацију, односно обезбедити слободне и безбедне коридоре (правце) евакуације и отворене излазе за евакуацију, као и потребна средства за евакуацију.

7. **Забранити коришћење лифта за евакуацију.**

8. **Отпочети селективну или тоталну евакуацију људи и материјалних средстава по приоритетима без панике и најкраћим правцима евакуације.**

9. По доласку ватрогасне јединице на место догађаја, референт заштите од пожара, запослени и целокупна Управа Друштва, стављају се на располагање командиру ватрогасне јединице, који преузима даље руковођење акцијом гашења и спасавања.

10. Руководилац евакуације и носиоци евакуације су дужни да у припреми и при евакуацији предузму све мере на спречавању панике и очувању реда и дисциплине.

11. Евакуисани из зграде, привремено се смештају у слободан (безбедан) простор – **зборно место**. Зборно место је **паркинг простор за возила запослених** поред зграде.

12. Након спроведене евакуације и окупљања радника и гостију на зборном месту, руководиоци евакуације и спасавања, процењују ситуацију у оквиру које:

- Проверавају јесу ли сви запослени и посетиоци напустили објекат;
- Одређују радње које треба предузети на нужном санирању последица изненадног догађаја (гашење пожара и сл.);
- Одређују радње које треба предузети ради спровођења акције спасавања особа које су блокиране у деловима грађевине (коришћене опреме за извођење спасавања, одређивање распореда и редоследа спасавања и сл.);
- Отпуштају кућама преостале особе које не могу учествовати у даљим акцијама.

13. Након окупљања гости и радници морају:

- Мирно сачекати даља наређења и упуста,
- не смеју стварати накнадну панику,
- **не смеју се разилазити нити се самовољно понашати,**
- **не смеју се враћати у објекат**, док за то не добију одобрење руководиоца евакуације.

14. На зборном месту се организује пружање прве помоћи повређенима, а теже повређени се упућују у медицинске установе.

ПОСТУПАК У СЛУЧАЈУ ПОЖАРА

Када приметите почетни пожар, **останите смирени, не паничите**. Проверите да ли у непосредној близини пожара има других лица и уколико их има, упозорите их на опасност – пожар и приступите евакуацији из угроженог простора.

Поступак реаговања запослених у случају појаве пожара зависи од места, објекта и простора где се појавио пожар. У моменту уочавања ватре или дима, запослени особа која примети пожар, мора да уради следеће:

1. Гласно да виче „Пожар“ и приступа његовом гашењу апаратима за гашење пожара који му стоје на располагању или опремом из унутрашњих зидних хидраната;

2. У моменту пријема упозорења о настанку пожара, запослени су дужни да одмах прекину посао на сигуран и безбедан начин и што брже оду на место пожара, узимајући уз пут ручне апарате за гашење пожара који се ту налазе;

3. Одмах приступите гашењу, уколико то можете учинити без опасности за себе и друга лица, уколико то не можете, покупајте да приступите евакуацији потенцијално запаљивих или експлозивних материја (боце са ацетиленом, запаљиве течности, уља и друге запаљиве материје);

4. Запослени који немају ручне апарате за гашење пожара, уклањају све предмете и материјале који би се могли запалити, како би спречили ширење пожара;

5. Обавестите ВАТРОГАСЦЕ – телефон 193;

6. Пре доласка ватрогасне јединице, када је њена помоћ неопходна, потребно је искључити електричну енергију на главном разводном орману.

УПУСТВО ЗА УПОТРЕБУ ЗИДНОГ ХИДРАНТА:

Начин употребе зидног хидранта:

- Скинути пломбу са врата,
- Отворити врата ормарића,
- Спојити ватрогасно црево са спојницом на глави вентила (ако није спојено);
- Спојити млазницу са спојницом ватрогасног црева (ако није спојено);
- Прихватити млазницу;
- Одврнути точак вентила у лево до краја;
- Млаз воде усмерити у пожар;
- Заврнути вентил у десно до краја.

ПОСТУПАК У СЛУЧАЈУ ПОЖАРА

Када приметите почетни пожар, **останите смирени, не паничите**. Проверите да ли у непосредној близини пожара има других лица и уколико их има упозорите их на опасност – пожар.

Поступак реаговања запослених у случају појаве пожара зависи од места, објекта и простора где се појавио пожар. У моменту уочавања ватре или дима, запослени – особа која примети пожар, мора да уради следеће:

1. Гласно виче „Пожар“ и приступа његовом гашењу апаратима за гашење пожара који му стоје на располагању или опремом из унутрашњих зидних хидраната;

2. У моменту пријема упозорења о настанку пожара, запослени су дужни да одмах прекину посао на сигуран и безбедан начин и што брже оду на место пожара, узимајући уз пут ручне апарате за гашење пожара који се ту налазе;

3. Одмах притупите гашењу, уколико то можете учинити без опасности за себе и друга лица, уколико то не можете, покушајте да приступите евакуацији потенцијално запаљивих или експлозивних материја (боце са ацетиленом, запаљиве течности, уља и сл.);

4. Запослени који немају ручне апарате за гашење пожара, уклањају све предмете и материјале који би се могли запалити, како би спречили ширење пожара;

5. Обавестите **ВАТРОГАСЦЕ** – телефон; **193**;

6. Пре долаaska ватрогасне јединице, када је њена помоћ неопходна, потребно је искључити електричну енергију на главном разводном ормару.

Упутство за коришћење апарата за гашење пожара прахом “S”

1. Извуците осигурач
2. Притисните ручицу до краја и нагло пустите
3. Сачекајте 10 секунди
4. Уперите млазницу у пожар и притисните ручицу

	УПОТРЕБИТЕ ЗА: Гашење пожара када гори дрво, картон, папир и текстил
	УПОТРЕБИТЕ ЗА: Гашење пожара запаљивих течности и течних нафтних деривата
	УПОТРЕБИТЕ ЗА: Гашење пожара запаљивих гасова
	НЕ УПОТРЕБЉАВАЈТЕ ЗА: Гашење пожара на електричним уређајима под напоном већим од 1000V
	НЕ УПОТРЕБЉАВАЈТЕ ЗА: Гашење пожара запаљивих метала

ПОСТУПАК У СЛУЧАЈУ ПОЖАРА

Када приметите почетни пожар, **останите смирени, не паничите**. Проверите да ли у непосредној близини пожара има других лица и уколико их има упозорите их на опасност – пожар.

Поступак реаговања запослених у случају појаве пожара зависи од места, објекта и простора где се појавио пожар. У моменту уочавања ватре или дима, запослени – особа која примети пожар, мора да уради следеће:

1. Гласно виче „Пожар“ и приступа његовом гашењу апаратима за гашење пожара који му стоје на располагању или опремом из унутрашњих зидних хидраната;
2. У моменту пријема упозорења о настанку пожара, запослени су дужни да одмах прекину посао на сигуран и безбедан начин и што брже оду на место пожара, узимајући уз пут ручне апарате за гашење пожара који се ту налазе;
3. Одмах притупите гашењу, уколико то можете учинити без опасности за себе и друга лица, уколико то не можете, покушајте да приступите евакуацији потенцијално запаљивих или експлозивних материја (боце са ацетиленом, запаљиве течности, уља и сл.);
4. Запослени који немају ручне апарате за гашење пожара, уклањају све предмете и материјале који би се могли запалити, како би спречили ширење пожара;
5. Обавестите **ВАТРОГАСЦЕ** – телефон; **193**;
6. Пре долаaska ватрогасне јединице, када је њена помоћ неопходна, потребно је искључити електричну енергију на главном разводном ормару.

Упутство за коришћење апарата за гашење пожара угљендиоксидом "CO₂"

1. Извуците осигурач
2. Уперите млазницу у пожар и притисни ручицу

1. Уперите млазницу у пожар
2. Одвртните вентил (точкић)

	УПОТРЕБИТЕ ЗА: Гашење пожара запаљивих течности И течних нафтних деривата
	УПОТРЕБИТЕ ЗА: Гашење пожара на електричним уређајима
	НЕ УПОТРЕБЉАВАЈТЕ ЗА: Гашење пожара када гори дрво, картон, папир и текстил
	НЕ УПОТРЕБЉАВАЈТЕ ЗА: Гашење пожара запаљивих гасова
	НЕ УПОТРЕБЉАВАЈТЕ ЗА: Гашење пожара запаљивих Метала

ВАЖНИ ТЕЛЕФОНИ

192

193

194